

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/5/2022
Identifikačné číslo spisu:	8104133053
Dátum vydania rozhodnutia:	04.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8104133053.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, proti povinnému K. K., narodenému X. O. XXXX, V. XXX, o vymoženie úrokov z omeškania a príslušenstva, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. augusta 2012 sp. zn. 7CoE/126/2012, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie z r u š u j e a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 9. mája 2012 č. k. 26Er/4781/2004-12 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň ju zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona NR SR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. O trovách exekúcie nerozhodol s odôvodnením, že o nich rozhodne osobitným uznesením až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 20. augusta 2012 č. k. 7CoE/126/2012-29 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „OSP“).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie dôvodiac, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] tým, že nerešpektoval jej procesný návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Oprávnená v tejto súvislosti namietala aj nesprávne právne posúdenie veci, spočívajúce v neaplikácii ustanovenia § 167 ods. 1 druhej vety OSP, ako aj nesprávne obsadenie súdu [§ 237 písm. g) OSP], s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 206/08, v ktorom ústavný súd uviedol, že ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodieľal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania nesprávne obsadený. Na základe uvedeného oprávnená žiadala, aby odvolací súd zrušil napadnuté

uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (§ 243 OSP), s poukazom na vyššie uvedené právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4. Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 22. októbra 2012. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

6. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a za ktorú koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa [§ 429 ods. 2 písm. b) CSP], najskôr skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

8. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (22. októbra 2012) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely OSP uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, podľa ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

9. Podľa procesnej úpravy účinnej v čase podania dovolania platilo, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP.

10. Prípustnosť dovolania podľa § 239 OSP v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c) OSP] na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

11. Prípustnosť dovolania oprávnenej by tak prichádzala do úvahy iba vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v § 237 OSP. Podľa tohto ustanovenia je totiž dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Na tieto vady, ktoré v podstate zodpovedajú absencii niektorej z podmienok konania (procesných podmienok, len za splnenia ktorých môže súd konať vo veci), prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď neboli dovolateľom výslovne namietané, čo je záver, ktorý možno vyvodiť z druhej vety § 242 ods. 1 OSP. Výskyt niektorej z týchto väd v konaní pred odvolacím súdom je vždy dôvodom na to, aby súd rozhodujúci o dovolaní, napadnuté rozhodnutie podľa § 243b ods. 1 OSP zrušil, a to prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie (§ 243b ods. 3 OSP), ak sa preukáže, že aj jeho rozhodnutie (resp. konanie, ktoré mu predchádzalo) trpí niektorou z väd podľa § 237 OSP.

12. Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd zameril na opodstatnenosť tvrdenia oprávnenej, že sa jej postupom súdov odňala možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP. Oprávnená existenciu tejto vady vyvodzovala z toho, že odvolací súd nerešpektoval jej návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/) OSP v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, do skončenia exekučného konania o ňom nerozhodol a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa o ňom vôbec nezmiňuje.

13. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP je taký (vadný) postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

14. Zo spisu vyplýva, že podanie oprávnenej označené ako Návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a doplnenie právnej argumentácie k podanému odvolaniu bolo doručené Okresnému súdu Prešov dňa 9. augusta 2012 (č. 1. 26 a nasl. spisu). Krajský súd v Prešove (ako súd odvolací) napadnutým uznesením rozhodol 20. augusta 2012 iba o odvolaní oprávnenej zo dňa 21. júna 2012 (č. 1. 16 a nasl. spisu) bez uvedenia dôvodu, prečo sa návrhom oprávnenej na prerušenie konania vôbec nezaoberal. Z obsahu spisu sa javí, že odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní oprávnenej nemal predmetný návrh k dispozícii z dôvodu jeho nedoručenia súdom prvej inštancie.

15. Pokiaľ o včas podanom uvedenom procesnom návrhu oprávnenej odvolací súd nerozhodol bez toho, aby boli splnené podmienky pre takýto postup (napr. ak by bol návrh oprávnenej doručený na súd prvej inštancie až po dátume, kedy bolo rozhodnuté o odvolaní), odňal oprávnenej v dôsledku uvedeného postupu možnosť konať pred súdom.

16. Uvedená skutočnosť, t. j. že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f) OSP, je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami oprávnenej, uvedenými v dovolaní a nerozhodoval ani o návrhu oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, pretože by to bolo nadbytočné.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.